

## Nieuwsbrief Vreemdelingenrecht en Internationaal Privaatrecht nr. 5

6 maart 2009

- [Voorlopige verblijfsdocumenten zijn wettelijk en tellen mee voor 7 jaar verblijf om Belg te worden](#)
  - [Geen visumplicht voor Turkse werknemers in kader van vrij dienstenverkeer in EU](#)
  - [Onwettige informatie-uitwisseling over steunverlening EU-burgers en familieleden door OCMW's, gemeenten en DVZ](#)
  - [Griekenland en Dublin II: verslag door Greek Refugee Council](#)
  - [Ministerraad keurt resettlement van 50 Irakezen goed](#)
  - [Lijst met nieuwe naturalisaties verschenen](#)
  - [Administratieve geldboete inburgering vanaf 1 maart 2009](#)
- 

### 1. Voorlopige verblijfsdocumenten zijn wettelijk en tellen mee voor 7 jaar verblijf om Belg te worden

Op 20 februari 2009 sprak het Hof van Cassatie zich in enkele arresten uit over het begrip "wettelijk verblijf" in artikel 12bis, §1, 3° van het Wetboek van de Belgische Nationaliteit, zoals dat gold vóór 28/12/2006. Via artikel 12bis, §1, 3° WBN konden en kunnen vreemdelingen na 7 jaar hoofdverblijf in België dat gegrond is op een "wettelijk verblijf" Belg worden via de procedure van nationaliteitsverklaring, als zij tenminste op het moment van de nationaliteitsverklaring een verblijfsrecht van onbepaalde duur hebben verworven. Het Hof van Cassatie bevestigt nu dat voor de vereiste 7 jaar verblijf (voorafgaand aan de aanvraag) ook een verblijf met wettige documenten tijdens een verblijfsprocedure in België in aanmerking komt, omdat dat ook een "wettelijk verblijf" is. De arresten van Cassatie hebben betrekking op nationaliteitsverklaringen van voor 28/12/2006. Het is nu wachten op verdere rechtspraak en beslissingen over nationaliteitsverklaringen vanaf 28/12/2006, toen het WBN nog gewijzigd werd.

Het Hof van Cassatie oordeelt dat voor berekening van de vereiste 7 jaar hoofdverblijf voor een nationaliteitsverklaring ook de periode gedurende dewelke een vreemdeling, zonder onderbreking, over voorlopige verblijfsvergunningen of toelatingen om voorlopig in het land te verblijven heeft beschikt, in aanmerking moet worden genomen. In casu ging het om het verblijf van asielzoekers tijdens de procedure tot erkenning als vluchteling. Het Hof van Cassatie bevestigt dat zowel het verblijf van een asielzoeker tijdens de oude asielprocedure (met attest van immatriculatie of met verlengde of geschorste uitwijzingsbevelen) als ook tijdens de nieuwe asielprocedure (met attest van immatriculatie of met bijlage 35) een wettelijk verblijf is zoals vereist voor toepassing van artikel 12bis, §1, 3° WBN.

De nationaliteitsverklaring na 7 jaar hoofdverblijf in België (artikel 12bis, §1, 3° WBN) bestaat sinds 2000, maar de aard van het verblijf dat in aanmerking komt is steeds onduidelijk geweest.

In een eerste fase spitste de discussie zich vooral toe op de vraag of het "wettelijk" verblijf nu al dan niet

een vereiste was:

- De wet van 1/3/2000 vermeldde niet uitdrukkelijk dat het "hoofdverblijf" wettelijk moet zijn.
- Op 25/4/2000 stelde de Minister van Justitie dat een onwettelijk verblijf uitgesloten is. Een verblijf dat gegrond is op voorlopige verblijfsvergunningen komt wel in aanmerking.
- Op 16/4/2004 oordeelde het Hof van Cassatie dat de wet zelf alleen een hoofdverblijf vereist, wat een feitelijke kwestie is, en dat ook periodes van illegaal verblijf daarvoor in aanmerking kunnen komen.
- Op 27/12/2004 werd de aard van het vereiste verblijf volgens artikel 12bis, §1, 3° WBN uitgelegd door een interpretatieve wet: de 7 jaar hoofdverblijf moet begrepen worden als 7 jaar hoofdverblijfplaats gedekt door een wettelijk verblijf. De rechtspraak en rechtleer bleef echter verdeeld over de kwestie.

Na een wetswijziging eind 2006 gaat de discussie meer over de aard van het wettelijk verblijf dat vereist is:

- Op 28/12/2006 werd het WBN gewijzigd door invoeging van een nieuw artikel 7bis. Op het moment van de aanvraag om Belg te worden moet de aanvrager in wettelijk verblijf zijn. Dat wettelijk verblijf wordt gedefinieerd als een toelating of machtiging voor meer dan 3 maanden. Artikel 12bis, §1, 3° WBN werd niet gewijzigd, maar volgens sommigen heeft de wijziging van artikel 7bis een invloed op de interpretatie van artikel 12bis, §1, 3°.
- Via omzendbrief van 25/5/2007 verduidelijkte de Minister van Justitie dat het vereiste "wettelijk verblijf volgens artikel 7bis" (= toegekende verblijfsvergunningen van meer dan drie maanden) niet hetzelfde is als het vereiste wettelijk verblijf volgens artikel 12bis, §1, 3° (= ook voorlopige verblijfsdocumenten van 1 of 3 maanden zoals attest van immatriculatie of bijlage 35).
- De meeste parketten en rechtbanken volgden die interpretatie eerst ook maar nadien niet meer. Het Hof van Beroep Gent was nog positief maar het parket-generaal diende beroep in bij het Hof van Cassatie. Het Hof van Beroep Antwerpen was niet positief en de verzoeker diende beroep in bij het Hof van Cassatie. In beide rechtsgebieden werden verdere uitspraken geschorst in afwachting van het arrest van het Hof van Cassatie.
- Door haar arresten van 20/2/2009 gaf het Hof van Cassatie uitsluitsel over de juiste draagwijdte van het vereiste wettelijk verblijf voor nationaliteitsverklaringen voor 28/12/2006: deze interpretatie is bindend voor de rechtbanken.
- Het is nu wachten op verdere rechtspraak en beslissingen over nationaliteitsverklaringen vanaf 28/12/2006, toen de laatste wijziging van het WBN in werking trad. De vraag die zich nog stelt is of het begrip "wettelijk verblijf" in het nieuwe artikel 7bis WBN (= het vereiste verblijf op het moment van de aanvraag) ook moet toegepast worden op het begrip wettelijk verblijf dat geldt voor artikel 12bis, §1, 3° WBN (= het vereiste verblijf voorafgaand aan de aanvraag). Het Vlaams Minderhedencentrum meent dat dit onderscheid wel degelijk moet gemaakt worden, en dat voorlopige verblijfsdocumenten zoals het attest van immatriculatie en bijlage 35 wettelijke verblijfsdocumenten zijn (zoals bevestigd door Cassatie) die moeten meetellen voor de 7 jaar hoofdverblijf die vereist zijn voorafgaand aan de aanvraag tot nationaliteitsverklaring.

**Bron:** Hof van Cassatie 20/2/2009, arrest nr. [C.08.0115.N](#) en arrest nr. [C.07.0641.N](#)

**Meer info**[over de procedure en voorwaarden om Belg te worden](#) op onze website

## **2. Geen visumplicht voor Turkse werknemers in kader van vrij dienstenverkeer in EU**

In een arrest van 19 februari 2009 (C-228/06) stelt het Europees Hof van Justitie dat een lidstaat van de Europees Economische Gemeenschap geen visumplicht mag opleggen aan een Turkse werknemer die de lidstaat binnenkomt om er voor een in Turkije gevestigde onderneming diensten te verrichten, wanneer geen dergelijke visumplicht bestond op 1 januari 1973 (= datum van inwerkingtreding van het Aanvullend Protocol bij de Associatieovereenkomst). Concreet heeft dit tot gevolg dat België niet langer een visumplicht mag opleggen aan Turkse werknemers in de bovenvermelde situatie.

Het Hof van Justitie baseert zich hiervoor op artikel 41 van het Aanvullend Protocol bij de Associatieovereenkomst EEG-Turkije dat bepaalt dat partijen onderling geen nieuwe beperkingen mogen invoeren met betrekking tot de vrijheid van vestiging (= zelfstandige activiteiten) en het vrij verkeer van diensten. In casu ging het om twee Turkse vrachtwagenchauffeurs, die in Turkije woonden en werkten voor een Turks bedrijf voor internationaal goederenvervoer. Ze verrichtten diensten in Duitsland voor een Duits bedrijf. Om Duitsland binnen te komen dienden ze telkens een visum aan te vragen, wat ze ook telkens kregen tot dit op een bepaald moment geweigerd werd door het Duitse consulaat. Daarop trokken ze naar de rechter.

Volgens het Hof verbiedt de “standstillclausule” in artikel 41 van het Aanvullend Protocol alle nieuwe maatregelen die tot doel of tot gevolg zouden hebben dat de uitoefening door een Turks onderdaan van de vrije vestiging of het vrij dienstenverkeer onderworpen wordt aan strengere voorwaarden dan die welke golden bij de inwerkingtreding van het Aanvullend Protocol voor de betrokken lidstaat. Het Aanvullend Protocol trad in Duitsland in werking op 1 januari 1973. Op dat moment gold er in Duitsland geen visumplicht voor Turkse onderdanen in een dergelijke situatie. Die werd pas ingevoerd op 1 juli 1980. Volgens het Hof is dit een “nieuwe beperking” in de zin van artikel 41 van het Aanvullend Protocol, die verboden is.

Het feit dat de visumplicht voor Turkse onderdanen in Duitsland intussen gebaseerd is op de Europese verordening 539/2001 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld, doet daar volgens het Hof geen afbreuk aan. Internationale overeenkomsten hebben immers voorrang op afgeleid gemeenschapsrecht, bv. een verordening.

**Gevolgen voor België?**

- België mag niet langer een visumplicht opleggen aan Turkse werknemers die in België op wettige wijze diensten komen verrichten. Ook België voerde pas een algemene visumplicht (voor visa kort verblijf) in voor Turkse onderdanen op 1 november 1980, terwijl het Aanvullend Protocol bij de Associatieovereenkomst voor België al in werking trad op 1 januari 1973. Bijgevolg voerde België een verboden “nieuwe beperking” in op het vrij dienstenverkeer tussen België en Turkije.

In de rechtsleer wordt al langer betwijfeld of er, in het algemeen, een visumplicht voor kort verblijf kan opgelegd worden aan Turkse onderdanen. Een visumplicht voor Turken zou strijdig zijn met het Europees Vestigingsverdrag van 13 december 1955. Ook zouden Turken op basis van dat verdrag een regularisatieaanvraag moeten kunnen indienen in België zonder dat ze buitengewone omstandigheden moeten bewijzen. Zie daarover ondermeer:

- L. DENYS, “De toetreding van Turkije tot het Europees Vestigingsverdrag en de gevolgen voor de Belgische interne rechtsorde”, T. Vreemd. 1997, 3
- K.A. ALFENAAR, “Mvv-vereiste in strijd met EG-recht en Associatieovereenkomst EG-Turkije”, MR, 1995, 14-17.

**Bron:** [Hof van Justitie 19 februari 2009, arrest nr. C-228/06](#)

Bericht van Vlaams Minderhedencentrum

### **3. Onwettige informatie-uitwisseling over steunverlening EU-burgers en familieleden door OCMW's, gemeenten en DVZ**

Het Vlaams Minderhedencentrum ontving verschillende signalen dat de huidige controle van het verblijfsrecht van EU-burgers en hun familieleden in de praktijk onwettig verloopt. Verschillende OCMW's en gemeenten zouden op onwettige wijze informatie over steunverlening aan EU-burgers of hun familieleden, doorgeven aan de DVZ. Op basis van deze informatie kan de DVZ een einde maken aan het verblijfsrecht.

Sommige EU-burgers (de economisch niet-actieve EU-burger en de EU-student) moeten over voldoende bestaansmiddelen beschikken voor zichzelf en hun familieleden om in België een verblijfsrecht te hebben. Wanneer zij een beroep doen op het OCMW is het dan ook mogelijk dat de DVZ een einde maakt aan hun verblijfsrecht. Dit kan pas wanneer de DVZ op de hoogte is van het feit dat men steun geniet. Op dit ogenblik kan de DVZ dit onmogelijk weten. Om die reden heeft het voor EU-burgers toegang gevraagd tot de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ), in welk geval het wel zal kunnen nagaan of men al dan niet steun geniet. Tot nu toe werd die toegang enkel verleend voor EU-studenten, maar dit zou pas binnen enkele

weken operationeel zijn.

In afwachting van toegang tot de KSZ voor EU-burgers en hun familieleden vraagt de DVZ nu de medewerking van gemeenten en OCMW's om haar controleopdracht op het vlak van verblijf uit te voeren. Dat gebeurt vaak op een onwettige manier.

### **Informatie-uitwisseling door OCMW's**

Sommige OCMW's geven rechtstreeks, al dan niet systematisch, informatie over steunverlening aan EU-burgers of hun familieleden, door aan de DVZ. In andere gevallen gebeurt dit via de gemeente. Soms doen OCMW's dit op eigen initiatief, soms op vraag van de DVZ of de gemeente. Dat is een schending van het strafrechtelijk gesanctioneerd beroepsgeheim, waardoor zowel OCMW's als gemeenten gebonden zijn. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten bevestigt dit in een nota ([VVSG nota 10/2/2009](#)). OCMW's mogen geen informatie over hun cliënten meedelen aan de gemeente, de DVZ of andere instanties. Een uitzondering hierop is enkel mogelijk in het kader van het gedeeld beroepsgeheim. Voorwaarden zijn dan dat de derde waarmee op individuele basis informatie gedeeld wordt, op zijn minst ook door het beroepsgeheim gebonden is en die informatie met dezelfde doelstelling als het OCMW gebruikt. De cliënt moet bovendien op de hoogte zijn van de informatie-uitwisseling en zijn toestemming geven. OCMW's mogen dus geen informatie over steunverlening aan EU-burgers of hun familieleden, hetzij rechtstreeks, hetzij via de gemeente, doorgeven aan de DVZ.

### **Informatie-uitwisseling door gemeenten**

In haar instructies van 23 mei 2008 aan de gemeenten, vraagt de DVZ om informatie die een invloed kan hebben op het verblijfsrecht (zoals een adreswijziging, een echtscheiding...), door te geven. Die instructies zijn gebaseerd op een oud [KB van 14 juli 1986](#). De wettelijke basis van dit KB is (voor ons) onduidelijk, maar in ieder geval lijkt het geen voorrang te kunnen hebben op het strafrechtelijk gesanctioneerd beroepsgeheim.

### **Informatie-uitwisseling door EU-burger of familielid**

Om het beroepsgeheim niet te schenden vraagt de gemeente soms, op instructie van de DVZ, aan de EU-burger (of zijn familielid) zelf een attest af te halen bij het OCMW, waaruit blijkt dat er al dan niet steun werd gegeven. Geeft men hieraan geen gevolg dan dreigt de DVZ (via de gemeente) ermee het verblijfsrecht te beëindigen. EU-burgers en hun familieleden zijn in géén geval verplicht een attest van steunverlening over te maken aan de gemeente of de DVZ wanneer deze hierom vragen. Dergelijke praktijk is immers om verschillende redenen problematisch:

- Bescherming van de privacy. Zolang de DVZ geen toegang heeft gekregen tot de KSZ, die o.m. moet waken over de privacy van de betrokkenen, kunnen EU-burgers en hun familieleden enkel op vrijwillige basis informatie verstrekken over steunverlening;
- Er geldt enkel een voorwaarde van voldoende bestaansmiddelen voor de economisch niet-actieve EU-burger en de EU-student. Er mag dus géén informatie over steunverlening aan EU-werknemers, -werkzoekenden en –zelfstandigen doorgegeven worden (artikel 7 richtlijn 2004/38/EG);
- De onredelijke belasting voor de sociale bijstand (die het recht op verblijf kan beëindigen) moet steeds geval per geval beoordeeld worden, rekening houdend met alle elementen van de situatie van de betrokkene (overweging 16 en artikel 15 iuncto 28 richtlijn 2004/38/EG). Er bestaat dus geen kwantitatief criterium om vast te stellen of iemand een onredelijke belasting vormt (bv. na 1, 2... maand leefloon). Het krijgen van steun (ongeacht de duurtijd) zal niet noodzakelijk leiden tot verlies van het verblijfsrecht.
- Een beroep op de sociale bijstand mag nooit automatisch leiden tot het verlies van het verblijfsrecht (artikel 14, 3° lid richtlijn 2004/38/EG);
- België mag niet systematisch controleren of EU-burgers en hun familieleden voldoen aan de voorwaarden van hun verblijfsrecht. Dit kan enkel in gevallen van redelijke twijfel (artikel 14, 2° lid richtlijn 2004/38/EG).

### **Conclusie?**

- OCMW's en gemeenten mogen geen informatie over steunverlening aan EU-burgers of hun familieleden doorgeven aan de DVZ
- EU-burgers en hun familieleden kunnen vrijwillig informatie over steunverlening overmaken aan de DVZ, maar zijn hiertoe geenszins verplicht
- Eens de DVZ toegang zal hebben tot de KSZ, kan het zelf nagaan of de economisch niet-actieve EU-burger en de EU-student (nog) voldoen aan hun verblijfsvoorwaarden. Deze controle mag echter geen betrekking hebben op alle EU-burgers (enkel de economisch niet-actieve EU-burger en de EU-student) en mag evenmin systematisch gebeuren.

Bericht van Vlaams Minderhedencentrum

## **4. Griekenland en Dublin II: verslag door Greek Refugee Council**

Op 15 februari 2009 heeft de Greek Refugee Council een verslag geschreven betreffende de situatie van asielzoekers die overgedragen worden naar Griekenland met toepassing van de Dublin II Verordening. Het rapport hekelt de vele gebreken die de Griekse asielprocedure kent en somt de implicaties hiervan op. Deze tekst dient gelezen te worden als aanvulling op de Position Paper van het UNHCR die in april 2008 is verschenen.

Her rapport is opgebouwd rond 3 clusters:

## **Problemen op de luchthaven**

Asielzoekers die teruggestuurd worden naar Griekenland op basis van de regels van de Dublin II Verordening worden geïnterviewd op de luchthaven en dit zonder de aanwezigheid van een tolk. Er wordt geen uitleg verstrekt over het verloop van de procedure, noch over hun rechten en plichten, of het bekomen van huisvesting.

## **Kwaliteit van de asielprocedure**

In juli 2008 werd een wet ingevoerd die tot doel heeft de procedure in beroep te verbeteren. De tekortkomingen voor wat betreft de eerste fase inzake asiel zoals beschreven in het rapport van UNHCR, blijven onverkort gelden. De beroepsinstantie voor negatieve asielbeslissingen werd slechts recentelijk hernieuwd, waardoor het nog te vroeg is om de werking ervan te evalueren. Vastgesteld werd dat de beroepsmogelijkheid niet vaak gebruikt werd omwille van het niet begrijpen van de asielafwijzing of het te laat indienen van een beroep.

## **Ontoereikende opvangfaciliteiten**

De ontoereikende opvangcapaciteit vormt een belangrijk laatste punt. In 2008 werden er 19.000 asielaanvragen ingediend en waren er slechts 700 opvangplaatsen beschikbaar. Bijgevolg zijn vele asielzoekers verplicht dakloos voor lange periodes. Onder hen bevinden zich ook kwetsbare groepen zoals niet begeleide minderjarigen en gezinnen met kleine kinderen.

**Bronnen:** [rapport Greek Refugee Council 15/2/2009](#) en [UNHCR Position Paper 15/4/2008](#)

Bericht van Vluchtelingenwerk Vlaanderen

# **5. Ministerraad keurt resettlement van 50 Irakezen goed**

Op 13 februari 2009 besliste de ministerraad om 50 Iraakse vluchtelingen vanuit Syrië en Jordanië te resettlen. Het gaat om mensen uit kwetsbare groepen. Resettlement biedt een duurzame oplossing aan vluchtelingen die niet terug kunnen naar hun land van oorsprong maar zich ook niet lokaal kunnen integreren in het land waarnaar ze gevlucht zijn. Minister Turtelboom gaf in de Commissie Binnenlandse Zaken van de Kamer [meer uitleg](#) over haar plan. Zij overweegt alleenstaande vrouwen of vrouwen met kinderen uit te nodigen.

De selectie van de dossiers zal via persoonlijke gesprekken ter plaatse gebeuren door medewerkers van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) en van de VN-Vluchtelingenorganisatie. De minister vindt het belangrijk dat bij aankomst deze vluchtelingen niet terechtkomen in de bestaande open opvangcentra. Reden is dat geresettlede vluchtelingen hier zowat onmiddellijk het statuut van vluchteling krijgen. Dat maakt een verblijf in de opvangcentra moeilijk omdat de asielzoekers daar nog op een beslissing wachten.

Voor de minister past resettlement in een globaal asiel- en migratiebeleid omdat België zo mee bescherming biedt aan uiterst kwetsbare groepen. Bovendien is resettlement een volledig controleer- en beheersbaar beschermingsmechanisme. Tot slot benadrukt de minister dat het allerminst de bedoeling is om de bestaande asielprocedure te vervangen. Voor Turtelboom is resettlement complementair aan andere procedures als studentenvisa, gezinshereniging, economische migratie of asiel.

Bericht van Vluchtelingenwerk Vlaanderen, [E-Fugee 2009 nr. 2](#)

## 6. Lijst met nieuwe naturalisaties verschenen

In het Belgisch staatsblad van 2 maart 2009 zijn de lijsten verschenen met namen van mensen die recent tot Belg genaturaliseerd zijn.

### Bron:

- [Wet van 31/1/2009 die naturalisaties verleent](#), B.S. 2/3/2009, p. 17333
- [Wet van 31/1/2009 die naturalisaties verleent](#), B.S. 2/3/2009, p. 17307
- [Wet van 31/1/2009 die naturalisaties verleent](#), B.S. 2/3/2009, p. 17306
- [Wet van 31/1/2009 die naturalisaties verleent](#), B.S. 2/3/2009, p. 17306

Bericht van Foyer

## 7. Administratieve geldboete inburgering vanaf 1 maart 2009

De administratieve geldboete voor inburgering in het Vlaams gewest trad in werking op 1 maart 2009. Eerder meldden we verkeerdelijk dat de boete al op 1 januari in werking trad. Een juridisch-technisch probleem inzake de inwerkingtreding werd rechtgezet door het Besluit van de Vlaamse Regering van 20/2/2009.

**Bron:** [BVR 20/2/2009](#), B.S. 20/2/2009

**Meer info**[over de administratieve geldboete inburgering](#) op onze website

Bericht van Vlaams Minderhedencentrum